

**Život Živc Žiak Žiak Žiaržiar
Škola Ško Študent d Šikovnosť
Rada Rad Radost došt**

Príručka pre žiacke školské rady

Obsah

Úvod	3
Legislatíva	4
Ciele, kompetencie, postavenie na škole	4
Fungovanie ŽŠR	6
Vznik	6
Volby	6
Štatút / stanovy	7
Rozdelenie funkcií	8
Zasadnutia	9
Financovanie	10
Rozvíjanie ŽŠR	11
Príklady aktivít	12
Vymenovanie najčastejších aktivít	12
Bližšie opisy niektorých akcií	13
Riešené problémy	13
Záver	21
Odkazy na databázu, stránky	21
Prílohy vzor štatútu, zápisnice	22

Milá členka, člen, koordinátorka, koordinátor žiackej školskej rady.

V prvom rade chceme vyjadriť vďačnosť za všetko, čo robíš v prospech dobra mladých ľudí v škole aj v jej okolí.

Do rúk sa Ti dostáva publikácia, ktorá je určená pre Teba - osobe venujúcej sa práci v žiackej školskej rade na strednej škole.

Pri jej tvorbe sme boli inšpirovaní potrebou žiackych školských rád. Na stretnutiach a školeniach sme zozbierali podklady a nápady v jednotlivých mestách a regiónoch Žilinského kraja. A z toho vznikli nasledovne stránky...

Žijeme v nádeji, že Ti táto publikácia pomôže a povzbudí Ťa k ďalšej činnosti.

Veľa spokojnosti, úspechov a radostí z Tvojej práce želá kolektív autorov

Bc. Martin Šturek
Ing. Darina Čierniková
Ing. Stanislav Talapka, PhD.

“ Život je kompromis medzi tým, čo chce a tým, čo môžeš. Lenže najprv musíš povedať, čo chceš; potom urobíš, čo môžeš.”
(A. Michnik)

Legislatíva žiackej školskej rady

Legislatíva ŽŠR

Žiacka školská rada zastupuje záujmy žiakov strednej školy, jej členovia sú ich zvolenými reprezentantmi vo vzťahu k riaditeľovi a vedeniu školy.

Prostredníctvom nich sa žiaci školy:

- vyjadrujú k podstatným otázkam, návrhom a opatreniam školy v oblasti výchovy a vzdelávania,
- podieľajú na tvorbe a dodržiavaní školského poriadku,
- predkladajú riaditeľovi a vedeniu školy návrhy a stanoviská, týkajúce sa života školy.

Žiacke školské rady vznikli prijatím **zákona NR SR č. 596/2003 Z. z. o štátnej správe v školstve a školskej samospráve a o zmene a doplnení niektorých zákonov**, kde ich vznik a poslanie upravuje § 26 uvedeného zákona. Podľa tohto zákona :

(1) Žiacka školská rada (ďalej len "žiacka rada"), ak je ustanovená, reprezentuje žiakov strednej školy a zastupuje ich záujmy vo vzťahu k riaditeľovi a vedeniu školy.

(2) Žiacka rada je ustanovená vtedy, ak počet jej členov určený v odseku 3 zvolí v tajnom hlasovaní nadpolovičná väčšina žiakov strednej školy. O voľbách vyhotovia žiaci zápisnicu, ktorú predložia riaditeľovi školy.

(3) Žiacka rada má 5 až 11 členov a tvoria ju tí žiaci, ktorí vo voľbách získali najvyšší počet hlasov žiakov zúčastnených na voľbách.

(4) Žiacka rada

- a) sa vyjadruje k podstatným otázkam, návrhom a opatreniam školy v oblasti výchovy a vzdelávania,
- b) podieľa sa na tvorbe a dodržiavaní školského poriadku,
- c) zastupuje žiakov vo vzťahu k riaditeľovi a vedeniu školy, predkladá im svoje stanoviská a návrhy, zastupuje žiakov aj navonok,
- d) volí a odvoláva zástupcu žiakov do rady školy.

(5) Žiacka rada je schopná sa uznášať, ak je na jej zasadnutí prítomná nadpolovičná väčšina všetkých členov. Na platné uznesenie žiackej rady je potrebný súhlas nadpolovičnej väčšiny prítomných členov žiackej rady. Na platné uznesenie žiackej rady vo veci voľby a odvolania zástupcu žiakov do rady školy je potrebný súhlas nadpolovičnej väčšiny všetkých členov žiackej rady.

(6) Náklady na činnosť žiackej rady sa po dohode s riaditeľom školy uhrádzajú z rozpočtu školy.

(7) Podrobnosti o zložení žiackej rady, o spôsobe jej ustanovenia vrátane

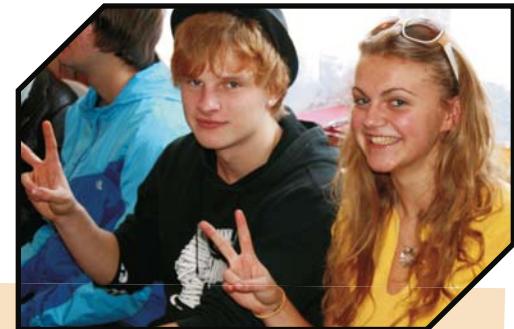

výmeny jej členov, o voľbe člena rady školy a o spôsobe rokovania určí štatút žiackej školskej rady.

K ďalším dokumentom, týkajúcim sa žiackych školských rád, patria :

- **Vyhľáska Ministerstva školstva SR č. 2302009 Z. z.**, ktorou sa mení vyhláška Ministerstva školstva SR č. 291/2004 Z. z., ktorou sa určujú podrobnosti o spôsobe ustanovenia orgánov školskej samosprávy, o ich zložení, o ich organizačnom a finančnom zabezpečení. Vyhláška je účinná od 20. 6. 2009.
- **Zákon č. 282/2008 o podpore práce s mládežou**, ktorý upravuje podporu práce s mládežou, financovanie práce s mládežou, akreditáciu vzdelávacích zariadení v oblasti práce s mládežou a dobrovoľnícku službu v rámci práce s mládežou.
- **Programy finančnej podpory aktivít detí a mládeže na roky 2008 - 2013**, obsahujúce programy ADAM 1,2,3, vypracované Ministerstvom školstva Slovenskej republiky za účelom podpory aktivít mimo procesu formálneho vzdelávania.
- **Kľúčové oblasti a akčné plány štátnej politiky vo vzťahu k deťom a mládeži**, definujúce ciele, princípy, prioritné oblasti pôsobnosti štátu, samosprávy a iných subjektov vo vybraných oblastiach života detí a mládeže na roky 2008 - 2013.

Problematike žiackych školských rád v Žilinskom kraji sa venuje aj koncepčný dokument **Regionálna stratégia starostlivosti o deti a mládež na roky 2010-2013**, ktorý je súčasťou **Koncepcie rozvoja výchovy a vzdelávania v Žilinskom samosprávnom kraji na roky 2010 - 2013**.

"Múdry človek vyberá zo svojich vedomostí tie správne v správnom čase a na správnom mieste."

(M. Bubák)

Fungovanie žiackej školskej rady

Vol'by ŽŠR

Pre začatie fungovania žiackej školskej rady na škole je dôležitým krokom uskutočnenie volieb jej členov. Zo skúsenosti vieme, že personálne zloženie členov je jedným z kľúčových faktorov efektívneho fungovania žiackej školskej rady. Tvrďa to koordinátori, ako aj samotní členovia. Existujú rôzne modely volieb. Zvolený model závisí od typu školy (od jej veľkosti, zloženia študentov, zamerania), od zaužívaných postupov na škole, od systému fungovania. V zákone je uvedené, že voľby členov žiackej školskej rady majú byť tajné a zúčastniť sa ich musí nadpolovičná väčšina žiakov strednej školy. Počet členov žiackej školskej rady má byť podľa zákona v rozmedzí od 5 do 11. Menší počet členov spôsobuje vytaženosť členov a vyšší počet neefektívnosť a problémy so stretávaním.

6

Modely volieb:

a/ Každá trieda volí jedného zástupcu, v tomto modeli si každá trieda v tajnom hlasovaní zvolí zástupcu, ktorý sa stane členom žiackej školskej rady. Výhodou je, že každý študent na škole vie, kto ho zastupuje, na koho sa môže obrátiť. Šírenie informácií zo zasadania je v tomto modeli tiež jednoduché. Problémom je, keď počet tried na škole prevyšuje 11 osôb, alebo členmi žiackej školskej rady sa môžu stať žiaci, ktorí v nej nechcú pracovať, no z ľudského ohľadu nomináciu spolužiakov triedy prijali a sú len reprezentantmi triedy.

b/ Každý ročník volí jedného zástupcu, týmto modelom sa môže vyriešiť problém s veľkým počtom tried, tak aby počet členov nepresiahol 11. Tento model využívajú niektoré 8-ročné gymnázia. Oproti predošlému modelu je náročnejší kontakt študent - žiacka školská rada.

c/ Model priamych volieb, po prihlásení a zverejnení kandidátov na škole prebieha kampaň, kde každý kandidát môže prezentovať svoj volebný program. Nasledujú celoštolské voľby, kde si študenti môžu vybrať svojho favorita. Kandidáti s najvyšším počtom hlasov sa stávajú členmi žiackej školskej rady. Výhodou môže byť, že do žiackej školskej rady sa dostanú ľudia, ktorí tam chcú byť, keď kandidovali. Nevýhodou môže byť šírenie informácií medzi spolužiakmi, keďže členovia nemusia byť z každej triedy alebo ročníka.

Štatút ŽŠR

Žiacka školská rada, podobne ako iné orgány, potrebuje určité pravidlá fungovania. Preto je potrebné, aby si vytvorila štatút, podľa ktorého sa budú jej členovia riadiť. Štatút by mal byť podpísaný predsedom žiackej školskej rady. Je dobré, keď štatút podpíše aj riaditeľ školy, čím vyjadri akceptovanie priatých zásad fungovania žiackej školskej rady na „jeho“ škole.

Štatút je dokument, ktorý sa môže meniť a modifikovať podľa potrieb, ktoré na škole nastanú.

Mal by to byť dokument, kde sú jasne a praktické pravidlá fungovanie. Každá žiacka školská rada môže mať vlastný obsah. Zákon nepredpisuje, čo by mal štatút obsahovať. Odporúčame, aby obsahoval minimálne body, ktoré sa nachádzajú vo Vzorovom štatúte, ktorý sa nachádza v prílohe(je to len vzor, nie predpis).

Rady od vás pre vás:

Dbajte na to, aby kandidáti splňali určité podmienky a systém volieb nastavte tak, aby v žiackej školskej rade boli študenti, ktorí tam chcú byť, nie ktorí len musia.

“Sú tri skupiny ľudí – jedni spôsobujú to, čo sa deje, druhí iba očakávajú, čo sa udeje. Tí tretí sa nastačia čudovať, čo sa to okolo nich deje.”

(M. Bubák)

7

Fungovanie žiackej školskej rady

Rozdelenie funkcií (služieb)

Zvolení členovia žiackej školskej rady si na začiatku svojej činnosti musia rozdeliť úlohy. Prax i literatúra pozná rôzne funkcie, ktoré sa v žiackej rade obsadzujú.

Medzi základné patria tieto:

- predseda je hlavným predstaviteľom žiackej školskej rady, zvoláva a viedie stretnutia, podpisuje dokumenty, rokuje s vedením školy
- podpredseda preberá funkcie predsedu v čase jeho neprítomnosti
- finančný manažér (pokladník, finančník, minister financií) viedie účtovné doklady, má prehľad o financiách v žiackej školskej rade, zháňa financie
- tajomník (sekretár, asistent) vyhotovuje zápisnicu, na zasadaniach číta uznesenia z predchádzajúceho zasadania, rozposielá pozvánky na stretnutia, overuje, či je každý informovaný o pripravovaných stretnutiach
- zástupca pre styk s verejnosťou (minister pre verejnosť) informuje študentov o činnostiach žiackej školskej rady, zabezpečuje propagáciu, tvorbu a šírenie plagátov, zabezpečuje články v časopise, informácie v rozhlase

Ďalšie funkcie: technici, manažér športových podujatí (minister pre šport), manažér kultúrnych podujatí (minister pre kultúru) a pod.

Funkcie v ŽSR zákonom nie sú stanovené, preto si ich každá žiacka školská rada môže prispôsobiť tak, aby jej to umožnilo efektívnu činnosť a organizáciu podujatí.

Koordinátor žiackej školskej rady nie je jej členom. Je to pedagóg, ktorému členovia žiackej školskej rady dôverujú, je ich oporou, poradcom, niekedy usmerňovateľom, obhajcom, niekedy aj „motorom“. Koordinátor nerobí, neorganizuje, nevyjednáva za členov žiackej školskej rady.

Zasadnutia

Zasadnutia žiackej školskej rady by mal zvolávať a viest' jej predseda. Optimálna frekvencia zasadnutí je raz za dva týždne, pri bezprostrednej príprave akcií aj častejšie. Žiacka školská rada je schopná uznášať sa, pokiaľ je na zasadnutí prítomná nadpolovičná väčšina jej členov. Na platné uznesenie žiackej rady je potrebná nadpolovičná väčšina prítomných členov. (Pokiaľ volí alebo odvoláva zástupcu žiakov do rady školy, je potrebný súhlas nadpolovičnej väčšiny všetkých jej členov).

Na zasadnutiach je zvyčajne účastný aj koordinátor. Niektoré ŽSR majú na svojich zasadnutiach pravidelne aj riaditeľa školy, prípadne jeho zástupcu.

Z každého zasadnutia je potrebné vyhotoviť a archivovať zápisnicu.

Zápisnicu by mal písat' tajomník rady alebo zapisovateľ určený predsedajúcim. Odporúčame zápisnicu písat' v dvoch vyhotoveniach. Jedno vyhotovenie zakladá predseda žiackej školskej rady do archívu a

jedno vyhotovenie predseda odovzdá riaditeľovi školy (záleží ako je to v štatúte). Zápisnicu podpisuje predsedajúci a zapisovateľ. Vhodné je zaviesť knihu obsahujúcu zápis všetkých stretnutí v danom roku. Zápisnice žiackej školskej rady by mali byť pre žiakov a učiteľov školy k nahliadnutiu, napr. u predsedu ŽSR.

Zápis by mal zaznamenávať:

- hlavičku - názov Žiacka školská rada pri... (názov školy),
- dátum, miesto a čas zasadania,
- kto bol na stretnutí (prezenčnú listinu),
- kto neboli na stretnutí, ale sa ospravedlňil,
- čo bolo programom stretnutia,
- o čom sa diskutovalo a aké boli hlavné body diskusie,
- aké rozhodnutia a uznesenia sa urobili a aké závery sa prijali,
- aké úlohy boli určené a komu.

Pokiaľ sa o niektorom bude hlasovalo, musí byť v zápisе zachytené spolu s výsledkom hlasovania.

Ak sa na zasadanie rokuje o zúčtovaní nejakej akcie, tak vyúčtovanie musí byť riadne doložené platnými účtovnými dokladmi a stávajú sa súčasťou zápisnice.

“ Oveľa viac získam z komunikácie s tým, kto má iný názor ako ja než s tým, kto má „moje“ názory. ”

(Covey)

Fungovanie žiackej školskej rady

Niektoré žiacke školské rady majú na školách vyčlenenú vlastnú miestnosť, ktorú pri zasadnutiach využívajú. Niekde bývajú zasadania počas vyučovania. Vtedy sa dbá na to, aby žiaci nechýbali vždy na tom istom predmete.

Jedným z najčastejších problémov, ktoré koordinátori a predsedovia ŽŠR uvádzajú, sú nepravidelné stretnutia, resp. nízka účasť na zasadaniach. Dôvody sú viaceré - nízky záujem členov, nevyhovujúci čas, škola má dve (od seba navzájom vzdielené) budovy a pod. Je dôležité stanoviť taký čas, ktorý bude pre všetkých vyhovujúci. Prípadnú neúčasť na zasadnutí by mal každý člen vopred ospravedlniť s uvedením dôvodu.

Na zasadnutí je potrebné venovať sa aktuálnym problémom na škole a pripravovaným akciám. Členovia si medzi sebou rozdelia úlohy, ktoré majú do určitého termínu splniť, pričom na ďalšom stretnutí sa uskutoční kontrola zadaných úloh.

Financovanie

Častou otázkou pri stretnutiach s členmi žiackej školskej rady alebo ich koordinátormi je otázka financovania. Odpoveď na ňu nie je jednoduchá ani jednoznačná. V zákone sa píše, že náklady na činnosť žiackej školskej rady sa po dohode s riaditeľom školy hradia z rozpočtu školy. Na viacerých školách sa zástupcovia žiackej školskej rady na začiatku školského roka stretnú s riaditeľom, ktorý jej vyhradí určitú čiastku z rozpočtu školy, resp. z

Rady od vás pre vás:

- pre všetky triedy určiť v rozvrhu triednickú hodinu v rovnaký čas, počas tejto hodiny sa môže stretávať žiacka školská rada, tento krok si vyžaduje ústretovosť vedenia pri tvorbe rozvrhu
- zvolávať zasadnutia počas veľkej prestávky
- na zasadnutí dať priestor pre vyjadrenie každého člena, vypočúť si každý návrh alebo pripomienku
- v štatúte žiackej školskej rady zakotviť právo na vyradenie člena, ktorý sa zasadnutí nezúčastňuje

Podobne ako funkcie v žiackej školskej rade ani spôsob zasadnutí, frekvencia, dĺžka a ďalšie veci súvisiace so zasadnutiami sa nedajú predpísat a nie sú zákonom stanovené. Preto ich stanovte tak, aby predovšetkým odrážali vaše potreby a prispievali k dobrému fungovaniu žiackej školskej rade na škole.

príspevku ZRPŠ. Všetko záleží od finančných možností danej školy.

Ďalšie možnosti financovania:

- granty
- tombola na akciách
- spolupráca so študentskou spoločnosťou na škole
- sponzori

Hoci sú finančie dôležitou podmienkou pre fungovanie rady, nie sú pre ne najväčším problémom. Za väčnejší problém členovia a koordinátori žiackej školskej rady považujú neochotu, nezáujem a slabú motiváciu študentov na škole.

Rozvíjanie ŽŠR

Efektívnej práci žiackej školskej rady prospieva využívanie možností pre rozvoj jej členov. Veľký vplyv na to má účasť na pracovných stretnutiach predsedov a koordinátorov, účasť na seminároch, školeniach a konferenciách. Žiacke školské rady si môžu pri týchto príležitostiach vymeniť skúsenosti, prípadne nadviazať spoluprácu.

Zo stretnutí poznáme v našom kraji žiacke rady, ktorých členovia spolu so svojím koordinátorom raz za určité obdobie zorganizujú výlet alebo „víkendovku“ vhodnú pre teambuilding. Takéto neformálne stretnutia výrazne posilňujú vzťahy v rámci skupiny (v našom prípade v rámci ŽŠR).

Rady od vás pre vás:

- pracovať tímovovo
- odmeniť aktívnych žiakov
- zvýšiť propagáciu ŽŠR na škole cez nástenku, prezentáciu, viac o nej rozprávať
- nadvázovať partnerstvá
- zúčastňovať sa organizovaných školení

„Ludia potrebujú jeden druhého nielen preto, aby prežili, ale tiež preto, aby si sformovali a rozvíjali vlastnú osobnosť.“

(J. Adair)

Najčastejšie aktivity ŽSR

Ako je v zákone uvedené, ŽSR sa vyjadruje k podstatným otázkam výchovy a vzdelávania, podieľa sa na tvorbe a dodržiavaní školského poriadku, zastupuje žiakov vo vzťahu k vedeniu školy. V zákone nie je žiadna zmienka, že by sa mala podieľať na kultúrno-spoločenskom živote školy, organizovať akcie, turnaje, plesy a pod.

Členovia žiackej rady však za účelom vytvárania krajšieho prostredia a života na škole tieto aktivity organizujú. Týmto spôsobom dávajú najavo svoj záujem o školu, svojich spolužiakov a pedagogický zbor i mimo vyučovacieho procesu. Dávajú možnosť prejaaviť sa a vyniknúť talentovaným žiakom a príležitostí k neformálnym stretnutiam.

Z pracovných stretnutí predsedov a koordinátorov žiackych školských rád v našom kraji a z rozhovorov s ich členmi vieme, že tieto akcie tvoria podstatnú časť ich činnosti a môžeme ich rozdeliť do rôznych skupín:

12

Akcie k rôznym príležitostiam a sviatkom v roku:

Bažantský večierok (imatrikulácie), Deň jablíc, Deň študentstva (Študentská kvapka krvi), Mikuláš, Vianočný večierok, Valentínska kvapka krvi, Mesiac knihy (burza kníh), Deň vody, Deň učiteľov, 1. apríl, Deň narcisov (zbierka), Deň Zeme, Rozlúčka s maturantmi

Ďalšie akcie:

vydávanie ročenky, rozhlasové vysielanie, športové turnaje, pomoc pri zbierkach, kultúrne podujatia, diskotéky, plesy, večierky, Miss a Boy...

Žiacka školská rada by pri svojej činnosti a organizovaní týchto akcií nemala však zabúdať na svoje hlavné poslanie, ktorým je zastupovať záujmy svojich spolužiakov pred vedením školy.

Žiacke školské rady z okresu DK a ich spoločný Deň učiteľov

Pred troma rokmi, keď ŽSR na našej škole (ŽSR OA Dolný Kubín, pozn. autora) začala pracovať s oveľa väčšou vervou, padol návrh od žiakov, že by sme mohli urobiť anketu o najučiteľa spolu s kultúrnym programom. Prvýkrát sa na tejto „akcii“ zúčastnila asi iba polovica pedagogického zboru. Boli takí nadšení, že na druhý rok sa zúčastnili tejto udalosti takmer všetci. Pri spätnom hodnotení na zasadnutí ŽSR si žiaci uvedomili, že ak niečo dokážu urobiť pre iných, v tomto prípade pre učiteľov, ich pohľad na nich a na ich prácu sa zmení k lepšiemu. Minulý rok nominovali žiaci zo ŽSR dvoch učiteľov do celoslovenskej súťaže o najobľúbenejšieho učiteľa Zlatý Amos, pričom jeden sa dostal až do celoslovenského semifinále do Košíc. No a práve tu vznikla aj myšlienka posunúť túto školskú anketu na regionálnu a po prvom stretnutí organizovanom Radou mládeže Žilinského kraja minulý rok sa 5 rád z okresu DK rozhodlo, že spolupráca na takomto podujatí bude možno najlepšou z hľadiska zvýšenia povedomia ŽSR na všetkých školách. Ak by sa mal cieľ zhŕnúť do jednej vety, potom bolo cieľom spojiť jednotlivé ŽSR a pripraviť nejaké spoločné podujatie a popri tom si uctiť učiteľov na vyshej ako len školskej úrovni.

“ Veľkosť človeka je
v hodnote jeho myse
a srdca. ”
(Meng)

Deň učiteľov sa uskutočnil v mestskom kultúrnom stredisku Dolný Kubín. Mesto Dolný Kubín poskytlo sálou zdarma, pričom sa jej zúčastnili aj primátor a vedúca odboru školstva, vedúca odboru školstva ŽSK a predsedníčka Rady mládeže Žilinského kraja. Podujatie spočívalo v tom, že každá škola si na vlastnej škole urobila anketu o NAJ učiteľa v štyroch kategóriach: najľudskejší, najspravodlivejší, najtipnejší a najobľúbenejší majster odborného výcviku. Pripravil sa scenár kultúrneho programu, do ktorého každá škola prispela nejakou scénkou, tancom, piesňou a v rámci nej boli vyhlásení naj učitelia v jednotlivých kategóriách.

Zapojilo sa do nej 5 škôl - Obchodná akadémia Dolný Kubín, Gymnázium Dolný Kubín, SOŠ polytechnická Kňažia, SOŠ technická Istebné a SOŠ obchodu a služieb Dolný Kubín. Na prvom stretnutí sme si určili termín najbližšieho stretnutia, kde sme si postupne dohadovali kategórie, program, ceny, moderovanie, vlastne celkovú organizáciu. Týchto stretnutí bolo asi 5, vždy na inej strednej škole. Deň pred „Dňom učiteľov“ bol nácvik programu. V deň programu bola generálka a samotné vystúpenie. Na jednotlivých stretnutiach sa dohadli aj ďalšie úlohy, kto urobí prezentáciu, kto bude

13

Príklady aktivít

kto bude zabezpečovať výzdobu, kvety, rozsadenie, uvádzanie hostí a pod.

Bola to čisto záleženosť členov a koordinátorov ŽSR. Vstúpili do toho aj riaditelia škôl, ktorí museli dať súhlas, keďže tento program začínal ešte v čase vyučovania o 11.00 hod. Vybaľovanie sály, výber kategórií, organizačnú schému, návrh programu a moderátorov si urobili členovia ŽSR, koordinátori zabezpečovali hlavne komunikáciu s ostatnými učiteľmi, zabezpečovali finančie a technické prostriedky.

Prínos akcie bol v prvom rade v tom, že si učitelia uvedomili, že majú vo svojej škole skutočne talentovaných žiakov, spoznali ich innej stránky... Veľkým prínosom je aj spoznanie sa žiakov z rôznych škôl, taktiež učiteľov medzi sebou. Žiaci si mohli vyskúšať organizovanie takejto relatívne veľkej akcie, mohli zistiť, čo to obnáša, na čo treba myslieť, čo treba dodať, ako sa pracuje v kolektíve, ako spolu komunikovať tak, aby dosiahli spoločný výsledok. Taktiež marketingový výsledok, keď sa ich činnosť a teda hlavne činnosť ŽSR dostala aj do regionálnych novín či televízie. Pri spoločnom zhodnení po tejto akcii sme dospeli k nasledovným záverom:

14

- a.) mnohí učitelia dopredu s nevľúdnosťou prijali tento program, mnohí tam išli s nechuťou, z povinnosti...,
- b.) ... niektoré školy mali problém s fotkami učiteľov, ktorí boli nominovaní, nie každý sa „podrobil“ fotografovaniu,
- c.) učitelia boli po programe veľmi milo prekvapení a spokojní,
- d.) žiaci, ktorí program pripravili, boli pozitívne prekvapení z reakcií učiteľov,
- e.) riaditelia pozitívne zhodnotili činnosť ŽSR a jej prínos na tejto akcii a sľúbili ešte väčšiu podporu pri organizovaní podobných akcií a pri podpore ŽSR na svojich školách,
- f.) po akcii prevládali v druhej miere iba pochvalné slová, mnohí boli nadšení a brali to ako veľmi dobrú akciu, prevládala spokojnosť.

Bol to na niektorých školách ľažký boj hlavne s učiteľmi, nie s vedením školy. Z mojej strany, ako koordinátora ŽSR na Obchodnej akadémii Dolný Kubín, som na stretnutiach pred Dňom učiteľov počúval zo strany ostatných koordinátorov a členov ŽSR presne tie isté veci, ako keď sme to robili u nás po prvýkrát. Som presvedčený, že je dôležité sa cez to prehrýzť a napriek všeobecnému znechucovaniu zo strany učiteľov (svojich kolegov) to nakoniec dotiahnuť do konca. Ja osobne som obdivoval, ako sa žiaci bez problémov pohybujú na javisku, veľmi tvorivo reagujú na problémy, ktoré sa počas príprav vyskytli, ich názory a pohľad na učiteľov a to, čo od nich očakávajú, dokážu vystúpiť pred „plejádu“ učiteľov, urobiť si sstrandu, bezprostredne reagovať. Za učiteľov môžem povedať, že sa máme čo učiť od svojich žiakov.

Ing. Michal Batuna,
koordinátor ŽSR, OA Dolný Kubín

ŽŠR Gymnázium Bytča

vyvesené aj „volebné desatoro“, teda kedy a za akých podmienok treba prísť voliť. Dva dni pred voľbami prezentujú svoje programy v školskom rozhlase. Voľby prebiehajú v jeden deň, každý žiak, keď vojde do volebnej miestnosti, dostane jeden hlasovací lístok, na ktorom zakrúžkuje meno jedného kandidáta. Volebnou komisiou sú zástupcovia maturit-

Väčšinou je to osem kandidátov (štvrtáci väčšinou tento post už nechcú zastávať). Vyžrebujú si poradové číslo na kandidátke. Ich fotografie s menami a číslom sú zverejnené na nástenke ŽSR.

Na škole začne prebiehať kampaň. Kandidáti na pripravené nástenky môžu vešať letáky, oslovovali žiakov,... V každej triede je

„Mladík sa stáva mužom, keď obíde kaluž, miesto, aby do nej vstúpil.“ (Platón)

ných ročníkov, koordinátor, prípadne ešte nejakí vyučujúci majú vytlačené zoznamy žiakov a krúžkujú tých, ktorí sa volieb zúčastnili. V minulosti sme na druhý deň chodili s urnou po triedach, ak by ešte niekto chcel voliť (veď aj pri skutočných voľbách, ak je človek chorý, môže požiadať, aby k nemu prišli s urnou), ale od toho sme už upustili. Snažíme sa voľby priblížiť skutočným. Aby výsledky volieb zostali tajné, vyhodnotenie robia vyučujúci. Na druhý deň koordinátor v školskom rozhlase vyhlási

15

Príklady aktivít

výsledky volieb, všetci členovia sa stretnú u paní riaditeľky, ktorá im poblahožela a popraje veľa nadšenia do ich práce.

Na ďalšom stretnutí sa zástupcovia jednotlivých tried dohodnú, ktorú akciu chcú ako trieda pripravovať. Každá trieda pripravuje maximálne jednu akciu, pričom tretiaci dve. Zároveň robíme spoločné akcie (Vianočné koledovanie, program na Deň učiteľov, Deň žien, športové akcie,...) Máme akcie, ktoré sa opakujú každý rok (imatrikulácie, Mikuláš, Deň Narcisov, Biela pastelka, rozlúčka s matuulantami, marec - mesiac knihy pozerať s filmovevaných kníh, Darček do škatule od topánok...) a také, ktoré si triedy navrhnu samé. Akcie rozdeľujeme aj podľa toho, akému vekovému ročníku sú určené. Napr. Biela pastelka a Narcisy - žiaci, ktorí majú osemnásť, takže to väčšinou pripravujú tretiaci. Darček do škatule od topánok - sexta,...

Na našej škole je veľa hudobne nadaných detí, preto sme začali organizovať Vianočné koledovanie a program na Deň žien a Deň učiteľov, prípadne iné akcie, na stretnutí ŽSR sa vyhlásí dátum a čas nácviku.

Veľmi dobré skúsenosti máme so Študentskou a Valentínskou kvapkou krvi, kde môžu darovať krv naši dospelí žiaci. Kedže sa toto darovanie krvi organizuje každý rok, často nás prídu podporiť aj bývalí študenti.

Koordinátorkou na škole som už šiesty rok a každý rok sa snažím nájsť nové riešenia, aby žiaci nezostali pasívni. Systém rozdelenia akcií už v septembri sa mi osvedčil, nemusím naháňať celú ŽSR, ale len jedného, prípadne dvoch členov. Každý vie, kedy má čo robiť a nezostáva to na jedného žiaka. Veľkou pomocou pri organizácii sú aj triedni učitelia, ktorí im pomáhajú. Už druhý rok máme svoju internetovú stránku, kde je uverejnený plán práce ŽSR, súťaže, do ktorých sa môžu žiaci zapojiť, zastupovanie, prípadne iné dôležité oznamy.

Určite by ŽSR nič nezmohla, keby nemala podporu pani riaditeľky. Väčšinou sa s ňou chodí porozprávať predseda, podpredseda a koordinátor, prípadne aj zástupcovia jednotlivých tried. Spolupráca s ňou je fantastická, často sama prichádza s návrhmi, čo by mohla ŽSR ešte organizovať, do čoho sa zapojiť.

S fungovaním ŽSR som väčšinou spokojná, ale veľmi záleží, akého predsedu si žiaci zvolia. Podľa toho mám aj ja viac alebo menej práce. Ako ostatné školy, aj my sa pasujeme s tým, že v posledných mesiacoch sa žiakom už veľa pracovať nechce, ale vynahradzajú to aktivitou v ostatných mesiacoch. Určite by sme chceli zlepšiť spoluprácu so školským časopisom, ktorý momentálne stagnuje, potrebuje určite veľa nadšených členov, ktorí momentálne chýbajú.

PaedDr. Lenka Jandušíková,
koordinátorka ŽSR, Gymnázium Bytča

ŽŠR Gymnázium Varšavská, Žilina

• Deň zábavy a športu

Deň zábavy a športu sa koná každý rok na Deň študentstva. Podstata tohto dňa je pripraviť zaujímavé aktivity pre svojich spolužiakov a zabaviť sa spolu. Výhody tejto akcie sú myslím také, že študenti, ktorí sa len vídajú na chodbách, spolu začnú spolupracovať a bavia sa spolu, tancujú spolu, komentujú filmy, pracujú na pokusoch, odovzdávajú svoje skúsenosti ostatným. ŽSR pripravuje dielne už od septembra. Napiše sa zoznam dielní, ktoré boli navrhnuté a schválené členmi ŽSR alebo si ich študenti navrhnu sami. Následne na to sa spíše zoznam ľudí (dobrovoľníkov), ktorí budú zodpovedať za správny chod a program dielní. Takisto sú oslovení aj profesori, im je predložený zoznam dielní. Oni si

ostatných pripravili, poprípade sa na nás obracajú so zháňaním prostriedkov a pomôcok (finančie, suroviny...). Predseda spolu s koordinátorom spíšu triedy, v ktorých sa budú dielne konať tak, aby sa navzájom deti v triedach nerušili.

Na akcii sa zúčastňujú všetci študenti, prípadne študenti, ktorí už na našej škole doštudovali a stále majú záujem organizovať tieto dielne. V dielňach je obmedzený počet študentov, maximálne 25, ak je tanečná dielňa,

ktorá má viac záujemcov, je poskytnutá buď telocvičňa, alebo čo najväčšia trieda.

Tento školský rok (2009/2010) boli vytvorené tieto dielne: čajovňa, brušné tance, improliga, maľovanie, debatná dielňa, capoiera, hip-hop, tvorivé písanie, filmová dielňa, biológia, woodoo, maj svaly, floorball, akadémia (tanečná príprava), Amerika Slovensku, Slovensko Amerike, degustačná, kreatívna dielňa, svet fyziky/

sami vyberú dielňu, v ktorej budú mať dozor (profesor osobne oslovený). Niektorí profesori prídu aj dobrovoľne s tým, že oni chcú mať jednu danú dielňu, o ktorú sa zaujímajú. Neskôr študentská rada pracuje na propagácii (tvorba plagátov). Študenti nás oboznámia s programom, ktorý si pre

“Je našou povinnosťou urobiť svet lepším, ako sme ho našli.”

(J. Taylor)

Príklady aktivít

beseda o histórii Žiliny, pevnosť Boyard. Zoznam sa obmieňa podľa chutí študentov, minulý rok boli dielne iné, ale niektoré sú rovnaké. Študentom sa páčili, a preto sa rozhodli uskutočniť ich znova.

Myslím, že jedinou nevýhodou je to, že sa na dielach podieľajú aj študenti mimo školy. Je veľmi pozitívne, že majú ešte záujem, ale niekedy im vysokoškolské alebo školské povinnosti neumožnia účasť, a tak sme niekedy ešte v ten deň nútene dielňu zrušiť a premiestniť a prerozdeliť deti do iných dielní. Myslím si však, že sme to tento rok hravo zvládli, aj keď to bolo náročné a doslova sme sa nabehali. Poučili sme sa a budeme sa snažiť naše chyby odstrániť. Tento rok sme si pár náhradníkov súčasťou našej rady nenašli, ale mali by sme si ich zohľadať viac, aby sme nemuseli my, ako členovia rady, ešte aj organizovať dielňu, ale plne sa venovať len prípravám a plynulosť priebehu akcie. Takisto by sa malo dávať pozor na to, či je dielňa oblúbená a v prípade veľkého záujmu nájsť viac dobrovoľníkov na vedenie dielne, pretože dvaja

ŽŠR Pedagogická a sociálna akadémia Turčianske Teplice

Naša rada má podľa zákona 11 členov: predsedu, podpredsedu, zástupcu pre médiá, finančníka, technici 2, 4 zástupcovia za každý ročník a jeden vysunutý člen, pracujúci v parlamente mladých, zatiaľ v Martine (potom hám jedného dňa v Turčianskych Tepliciach). Všetkých členov rady volia študenti. Pred voľbami robíme volebné „kortešáčky“, t.j. tí, ktorí majú záujem pracovať v

ľudia, samozrejme, nemôžu učiť napríklad tancovať 50 ľudí. Je potrebné zabezpečiť si väčšie miestnosti, v prípade našej filmovej dielne sme museli dať pozor, aby sa nezorganizovala iná dielňa, ktorá by vyžadovala premietacie zariadenia.

Zorganizovali sme to vraj slušne a to je asi ten najlepší pocit, keď všetko funguje plynule a tak, ako má.

Andrea Bornsteinová, členka ŽSR,
Gymnázium Varšavská Žilina

rade na nejakej pozícii si vymyslia kampaň a majú na to asi mesiac, aby chodili po škole a rôznym spôsobom získavali voličov. Potom máme vyčlenený celý deň na voľby, aby sa študenti naučili aj voliť, keďže veľa z nich ešte predtým nemala s voľbami skúsenosť a raz ich to v štáte čaká.

Predsedu vedie každomesačné zasadnutia, okrem toho si zvoláva radu podľa potreby, najmä v čase prípravy nejakej akcie

cez prestávky a pod. Podpredseda mu pomáha, a keď predseda nie je prítomný, zastupuje ho. Finančník sa stará o peniaze, zbiera bločky, robí vyúčtovanie, nakupuje materiál a odmeny na akcie. Technici zabezpečujú technickú stránku, t.j. pri akciách zabezpečia a obsluhujú apparatúru, pri rozhlasovom vysielaní si pripravujú hudbu, atď. Zástupca pre médiá robí propagáciu akcií cez plagáty a rozhlas, zvoláva cez rozhlas členov rady, na akciách robí fotodokumentáciu a po akcii píše články do našho časopisu. Zástupcovia jednotlivých ročníkov sa zúčastňujú na zasadnutiach, píšu zápisnice, zapájajú sa do diskusií a potom následne informujú predsedov tried o plánovaných činnostiach alebo o nejakých povinnostach pre študentov. Vysunutý člen nás informuje o aktivitách v Martinskom parlamente mladých.

Novozvolení členovia nastúpia do funkcie ihneď, no prvý

mesiac - dva len pozorujú starých členov, ich činnosti a potom ich kopírujú a postupne preberú funkcie aj s právomocami.

Na škole máme akcie, ktoré robíme len my a sú akcie, ktoré organizuje iný vyučujúci, ako napríklad študentská kvapka krvi, predaj pohľadníčkov UNESCO na Vianoce... V týchto prípadoch mňa alebo predsedníčku rady oslovia vyučujúci, dohodnú si podrobnosti a akcia prebehne v spolupráci s členmi rady a inými študentmi, ktorých si už zabezpečia študenti z rady, lebo majú kontakty a „chápadlá“ na šikovných a schopných študentov z iných tried, ktorí v rade nerobia.

Mgr. Natália Zajacová, koordinátorka ŽSR,
Pedagogická a sociálna akadémia
Turčianske Teplice

“Ľudia sú už takí, že obdivujú zrázy hôr, obrovské vlny mora, mohutné toky riek, šírku oceánu a cesty hviezd, ale na seba zabúdajú.“

(Augustín)

ŽŠR SOŠ dopravná, Martin

• patronát ŽŠR nad detským domovom

V čom spočíva Váš patronát?

A.L. „Organizovanie akcií pre deti, stretávanie sa s nimi.“

Ako ste sa k tomu dostali?

A.L. „Jeden z členov ŽŠR dostał nápad pozvati DeD Necpaly na 1. Turčiansky autosalón junior, ktorý sa konal na našej škole. Deti prišli a my sme si ich obľúbili a keď RMŽK prišla s návrhom, aby si ŽŠR zobrali niekoho pod patronát, tak sme to urobili.“

Na čo si treba dať pozor pri tejto aktivite?

A.L. „Z tých organizačných vecí snáď zaistenie bezpečnosti pre všetkých. A keďže deti sú v rôznom veku, je dosť náročné zabezpečiť, aby sa každému páčilo. Snáď sa nám to aspoň čiastočne darí.“

Ako sa v rámci tejto aktivity zapájajú členovia ŽŠR a iní študenti?

A.L. „Členovia ŽŠR organizujú akcie a študenti našej školy sa môžu zapojiť do zbierok, ktoré sú robené pre tieto deti. V budúcnosti plánujeme zapojiť aj pedagógov a dobrovoľníkov nečlenov do týchto aktivít.“

Čo vám to dáva ako členom ŽŠR?

A.L. „Radosť, potešenie, skúsenosť.“

Prečo by ste podobný patronát odporúčali aj ďalším ŽŠR v našom kraji?

A.L. „Je príjemné vedieť, že keď sa s deťmi hraje, sú za to vďačné, aj za objatie. Viem potom, že sú šťastné. A keď rozdávate radosť, hreje to pri srdci aj vás.“

Mgr. Andrea Lišková, koordinátorka ŽŠR,
SOŠ dopravná Martin - Priečopa

Odkazy a linky

Rada mládeže Žilinského kraja

www.rmzk.sk - sekcia „Žiacke školské rady“ okrem iného tu nájdete:

- aktuálne ponuky pre vás
- kontakty na ostatné ŽŠR v Žilinskom kraji
- dokumenty týkajúce sa žiackych školských rád vrátane elektronickej verzie tejto publikácie

Žilinský samosprávny kraj

- Odbor školstva a športu

www.zask.sk sekcia „Školstvo a šport“

ďalšie zaujímavé stránky

www.ziackeskolskerady.sk

www.iuventa.sk

www.mladezvakcii.sk

www.mladez.sk

“ Ľudia väčšinou
venujú viac času a síl
na to, aby našli
výhovorku na
problémy, ako na to,
aby sa do nich
pustili. ”
(H. Ford)

Vzorový statút ŽSR

Preambula

V zmysle ustanovenia § 26 zákona NR SR č. 596/2003 Z.z. o štátnej správe v školstve a školskej samospráve a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov sa vydáva tento štatút žiackej školskej rady.

Článok I. Základné ustanovenie

1. Názov žiackej školskej rady pri strednej škole
2. Adresa školy

Článok II. Pôsobnosť a poslanie žiackej školskej rady

1. Žiacka školská rada je ustanovená podľa § 26 zákona NR SR č. 596/2003 Z.z. o štátnej správe v školstve a školskej samospráve a o zmene a doplnení niektorých zákonov.
2. Žiacka školská rada je iniciatívnym a poradným samosprávnym orgánom, ktorý sa vyjadruje k otázkam výchovy a vzdelávania.

Článok III. Cinnosť žiackej školskej rady

1. Žiacka školská rada sa vyjadruje ku všetkým záväzným skutočnostiam, ktoré sa vzťahujú k práci

školy, vyjadruje sa k návrhom a opatreniam školy v oblasti výchovy a vzdelávania a podáva návrhy na mimoškolské činnosti a podujatia, ktoré zároveň organizuje.

2. Žiacka školská rada rieši problémy a sťažnosti žiakov s vedením školy. Zastupuje žiakov vo vzťahu k riaditeľovi školy a vedeniu školy, predkladá im svoje stanoviská a návrhy, zastupuje žiakov aj navonok.
3. Žiacka školská rada prijíma, konzultuje a iniciuje návrhy na zveľadenie priestorov školy.
4. Žiacka školská rada iniciaje školskú záujmovú činnosť.
5. Žiacka školská rada sa podieľa na tvorbe a dodržiavaní školského poriadku.
6. Žiacka školská rada volí a odvoláva zástupcov žiakov do rady školy.
7. Žiacka školská rada je schopná uznášať sa, ak je na jej zasadnutí prítomná nadpolovičná väčšina všetkých členov. Na jej platné uznesenie je potrebný súhlás nadpolovičnej väčšiny prítomných členov žiackej školskej rady. Na platné uznesenie žiackej školskej rady vo veci voľby a odvolania zástupcu žiakov do rady školy je potrebný súhlás nadpolovičnej väčšiny všetkých členov žiackej školskej rady.

Článok IV. Zloženie žiackej školskej rady a spôsob voľby jej členov

1. Žiacka školská rada má členov.
2. Členmi žiackej školskej rady sú zastupovaní všetci žiaci školy.

3. V každej triede sa zvolí jeden zástupca tajným hlasovaním.
4. Zo zástupcov tried sa v celoškolských voľbách tajným hlasovaním zvolí určený počet členov žiackej školskej rady.
5. Členovia žiackej školskej rady si spomedzi seba zvolia predsedu a podpredsedu tajným hlasovaním.
6. Z každej voľby sa robí zápisnica.
7. Predsedom žiackej školskej rady sa stáva žiak, ktorý v tajnom hlasovaní získa najväčší počet hlasov a zároveň sa stáva členom rady školy.
8. Ak zanikne členstvo v žiackej školskej rade, napríklad ukončením štúdia alebo odvolaním, členmi žiackej školskej rady sa stanú žiaci podľa počtu získaných hlasov vo voľbách do žiackej školskej rady.

Článok V. Práva a povinnosti člena žiackej školskej rady

1. Člen má právo:
 - a) voliť a byť volený,
 - b) navrhovať kandidátov na funkciu predsedu žiackej školskej rady,

- c) byť informovaný o všetkých skutočnostiach, ktoré sú predmetom rokovania žiackej školskej rady a slobodne sa k nim vyjadrovať,
 - d) hlasovať ku všetkým uzneseniam žiackej školskej rady,
 - e) predkladať na rokование žiackej školskej rady vlastné námety, prípadne materiály.
2. Člen žiackej školskej rady je povinný sa zúčastňovať na jej zasadnutí. Neospravedlnená účasť na troch po sebe nasledujúcich zasadnutiach sa hodnotí ako nezáujem o výkon funkcie a neplnenie povinností člena žiackej školskej rady podľa tohto štatútu.
 3. Člen žiackej školskej rady je povinný zabezpečiť ochranu osobných údajov chránených všeobecne záväznými právnymi predpismi.
 4. Z každého zasadnutia žiackej školskej rady sa vyhotoví zápisnica a priloží sa k nej prezenčná listina účastníkov zasadnutia.

Článok VI. Povinnosti predsedu žiackej školskej rady

1. Predseda žiackej školskej rady je štatutárnym orgánom, ktorý riadi činnosť žiackej školskej rady a koná v jej mene.
2. Predseda žiackej školskej rady zvoláva,

“Dôkazom vysokého vzdelania je schopnosť hovoriť o najväčších veciach najjednoduchším spôsobom.” (D. Hume)

pripravuje a riadi zasadnutia žiackej školskej rady.

Článok VII. Hospodárenie žiackej školskej rady

1. Žiacka školská rada zabezpečuje svoju činnosť z prostriedkov rozpočtu školy na tento účel určenými v súlade s osobitnými predpismi.
2. Žiacka školská rada nemá vlastný majetok.
3. Žiacka školská rada hospodári podľa schváleného rozpočtu na príslušný kalendárny rok.
4. Návrh rozpočtu predkladá na schválenie rade školy jej predsedu najneskôr jeden mesiac pred začiatkom kalendárneho roka, na ktorý sa rozpočet zostavuje.

Článok VIII. Zasadnutia žiackej školskej rady

Žiacka školská rada zasadá v určený deň v prvý týždeň v mesiaci, ak nie je stanovené inak.

Článok IX.

Tento štatút bol prerokovaný a schválený na zasadnutí žiackej školskej rady dňa a od tohto dňa nadobúda účinnosť.

Dátum

podpis predsedu ŽŠR

“ Bohovia dlho premýšľali, kde pred človekom skryť jeho vlastné tajomstvá. Jedni navrhovali najvyšší vrchol sveta, druhí najhlbšie dno oceána. Nakoniec sa rozhodli tieto tajomstvá skryť v samom človeku. ”

(indická mytológia)

Vzor zápisnice

Zápisnica zo zasadnutia Žiackej školskej rady pri.....(názov školy).....

Dátum a miesto zasadnutia:

Účasť:

- prítomní:
- neprítomní:
- ospravedlnení
- neospravedlnení

Program a priebeh stretnutia:

- Bod č. 1:
- Bod č. 2:
- Bod č. 3:

(K jednotlivým bodom je vhodné uviesť predmet o čo ide, návrhy a príspevky v diskusii, v prípade hlasovania počet hlasov za, proti, zdržalo sa. Dôležité je uviesť k bodom záver, príp. úlohu, ktorú je potrebné vykonať, termín a zodpovednú osobu.)

Termín budúceho stretnutia:

Zapísal/a:(meno a podpis).....

Overil/a:(meno a podpis).....

Poznámky

BOŠNÁKOVÁ, M., MIHÁLIKOVÁ, J. 2010. Tretia vlna, Profesionálna podpora žiackych školských rád. IUVENTA, 2010, 25 s. ISBN 80-8072-050-9.

MACHÁČEK, L. 2003. Mládež Participácia Občianstvo Demokracia. Dostupné na internete.
<http://www.spaeds.org/uploads/publikacie/L.Machacek,Mladez,participacia.pdf>
Trnava-Bratislava, 2003. 116 s.

BLAŽEKOVÁ, J. Žiacke školské rady. PORAD, august 2009, D2.2/1-29

“ **Zostavil:** Martin Šturek
Darina Čierniková
Stanislav Talapka

Grafická úprava: Miroslav Podstavek

Tlač: Tlačiareň Kubík

prvé vydanie 2010

Vydala: Rada mládeže Žilinského kraja
vďaka finančnej podpore
Ministerstva školstva SR **”**